

ALPARSLAN ORTAOKULU REHBERLİK SERVİSİ
ORTA ÇOCUKLUK(ORTA OKUL) MESLEKİ GELİŞİM KILAVUZ KİTAPÇIĞI
(Çocuğunuzun Meslek Gelişimine Nasıl Yardımcı Olabilirsiniz?)

ANNE BABA EL KİTABI

(Kitabından alıntıdır.)

Prof.Dr. Zeynep HAMAMCI

Orta çocukluk ya da ön ergenlik dönemi 12-15 yaşları arasında olup ilköğretimin ikinci kısmına denk gelmektedir. Bu dönemdeki çocuklar artık ergenlik dönemine girmişler, hem fizyolojik hem de psikolojik bazı değişiklikleri yaşamaya başlamışlardır. Bu dönemdeki çocukların bir önceki dönemdeki mesleki davranışları kazanmış olması gerekir. Bu döneme meslek gelişiminde *Deneme Dönemi* denilmektedir.

Bu yaştaki çocuklardaki genellikle gözlenen mesleki davranışlar şunlardır:

- ψ Mesleki faaliyetlerle temel beceri ve ilgileri arasında var olan ilişkiyi anlamak.
- ψ Çeşitli yeteneklerden hangilerinin kendisinde güçlü olduğunu farkına varmak.
- ψ İlgilerin belirginleşmesi; bazı faaliyetleri daha çok yapmak, bazılarından uzaklaşmak istemek.
- ψ Hayattan neler beklediğinin, nelere önem verdiğinin ayırımında olmak.
- ψ Toplumda var olan sosyo-ekonomik olanakları inceleyerek iş veya eğitim olanaklarını araştırmak.
- ψ İş ve oyun için zamanı planlayabilmek.
- ψ Hayata atılma ya da ileri eğitime devam etme seçenekleri üzere düşünme ve araştırma yapmak.

Çocukluk çağında meslek seçimi gerçeklikten uzak olup, hayali ve arzularla dolu iken ön ergenlik dönemine yaklaştıkça yaşamda gerçeklik faktörünün rolü artar, kişi meslek seçme sorumluluğunun bilincine varır, ilgi ve yetenekleri giderek ayırmaya başlar. Yine yetenek ve ilgilerin mesleki amaçları belirlemede önem kazandığı görülür. Bu dönemin başlarında meslek tercihleri önce ilgilere dayanırken, daha sonra yetenekleri de dikkate alarak mesleki

tercihler ifade edilir. İlk öğretimin bitirilmesi ile çocuğun genel eğitime ya da meslek eğitime devam etme ile hayata atılıp iş edinme üzerinde karar vermesi gerekmektedir. Bunun için önce genel yeteneği ve özel yeteneği ile mevcut eğitim seçeneklerinden hangisine uygun olduğunu belirlemek durumundadır. Temel eğitim sırasında çocuk birçok ders almış, başarısını çeşitli ortamlarda sınama fırsatı bulmuştur. Belirli bir karar verirken yeteneklerini, ilgilerini, eğitimden ve hayattan neler beklediğini mali olanaklarını göz önüne almak zorundadır. Yine bir karara varırken ergenin iş ve eğitim olanaklarını incelemesi gereklidir.

Bu yaşlardaki çocuğunuzun meslek gelişimine yardımcı olmak için şunları yapabilirsiniz:

1. Çocuğunuzun ilgi duyduğu alanları belirleyebilmek için hangi tür faaliyetleri yapmaktan hoşlandığı, hangilerini yapmaktan hoşlanmadığı konusunda onunla konuşabilir, çevresindeki kişilerden aldığı bu konudaki geribildirimleri ve kişisel gözlemlerinizi onunla paylaşabilirsiniz.
2. Kendi gözlemlerinizi de dikkate olarak çocuğunuzun evde ve okulda başarı ile yaptığı işler hakkında onunla konuşabilirsiniz.
3. Çocuğunuzun yetenek ve ilgilerine uygun bir meslek seçebilmesi kadar meslekler hakkında bilgi sahibi olması da önemlidir.

Özellikle çocuğunuzun bir meslek hakkında şu tür bilgilere sahip olması gerekir:

- ψ Meslek mensubu bir gün içerisinde ne gibi işler yapmaktadır?
- ψ Çalışan kişi başlıca ne gibi faaliyetlerde bulunarak nelerle uğraşmaktadır?
- ψ Mesleğe girebilmek için sahip olunması gereken özellikler (fiziksel, psikolojik özellikler, genel yetenek düzeyi ya da özel yetenekler, yaş sınırı gibi) nelerdir?
- ψ Mesleğe girebilmek için gerekli eğitim düzeyi nedir? Çıkrıklık, kurs, staj gerekli midir?

- ψ İş nasıl bir ortamda yürütölmektedir?
- ψ Mesleğin çalışma koşulları nelerdir?
- ψ Çalışanlarımı elde ettiği en düşük ve en yüksek kazanç düzeyi nedir?
- ψ Meslek üyelerinin ilerde iş bulma olanağı ne kadardır?

Çocuğunuzun ilgilendiği meslek hakkında yukarıdaki sorulara cevap bulabilmesine yardımcı olabilmemiz için;

- ψ Çocuğunuzla meslekleri seçerken onlar hakkında doğru ve eksiksiz bilgi sahibi olmanın önemini tartışabilir, kendi mesleğinizi seçerken o mesleği ne kadar tanıdığınızı, daha iyi tanısaydınız nelerin değişeceğini ya da değişmeyeceğini onunla paylaşabilirsiniz.
- ψ Kendi mesleğiniz ya yakın çevrenizde bulunan insanların meslekleri hakkında çocuğunuzla konuşabilir, onun bu konuda gözlemlerini dinleyebilir ya da bizzat iş ortamınıza onu götürerek doğrudan yaşantı edinmesini sağlayabilirsiniz. Çocuğunuzu, televizyon, radyo ve bilgisayar programlarından, kitaplardan yararlanarak ya da okuldaki rehber öğretmeninden yardım alarak meslekleri tanımaya teşvik edebilirsiniz.
- ψ Çocuğunuzun değişik iş yerlerini ziyaret ederek, yarım zamanlı işlerde çalışarak meslekler hakkında bilgi toplamasını sağlayabilirsiniz.
- ψ Çocuğunuzu meslekleri tanıtıcı konferanslara katılmaya, çevresindeki kişilere meslekleri hakkında soru sormaya teşvik edebilirsiniz.

ψ Çocuğunuzla meslekler hakkında öğrendiği bilgileri tartışarak, öğrendiği bilgileri bütnleştirmesini sağlayabilirsiniz.

⊗ 4. Çocuğunuzun gelecekteki mesleki plan ve hedefleri üzerinde şu anki ilgi ve yeteneklerinin ne kadar önemli olduğunu anlamasına yardımcı olabilirsiniz.

⊗ 5. Çocuğunuzla sizin için çalışmanın ne ifade ettiğini konuşarak, insanların yalnızca para kazanmak için çalışmadığını anlamasına yardımcı olabilir, çalışmanın kendisi için anlamı bulmasına ve hayattan ne beklediği konusunda fikir sahibi olmasını sağlayabilirsiniz.